

MATEMAATIKA TASEMERÜHMAD II–III KOOLIASTMES: MATEMAATIKAÕPETAJATE VAADE

Autorid: Anete Oolo ja Kirsi Talvoja
Juhendaja: Maarja Sõrmus

Eesmärk

Bakalaureusetöö eesmärk oli välja selgitada matemaatikaõpetajate arvamused matemaatika tasemerühmade mõjust oma tööle ja õpilaste sotsiaal-emotsionaalsele arengule II–III kooliastmes.

Teoreetiline taust

Igal õpilasel peab olema võimalus õppida elukohajärgses koolis ning oma tasemele vastavalt (Lapse õiguste konventsioon, 1991; Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, 2010). Seetõttu rakendavad osad koolid tasemerühmade süsteemi. Tasemerühm (ingl *ability grouping*) on rühm, mis moodustatakse õpilaste õppimisvõime ja teadmiste alusel ühest klassist või paralleelklassidest ehk lennust (Wang *et al.*, 2023).

Tasemerühmade rakendamine on vastuoluline, sest kuigi homogeenses rühmas tunnevad õpilased end paremini (Kenny *et al.*, 1995), siis madalamatesse tasemerühmadesse kuuluvad õpilased võivad kogeda sildistamist, häbitunnet ja motivatsioonilangust (McGillicuddy & Devine, 2020; Orujärv, 2025; Wang *et al.*, 2023). Tasemerühmade kasutuselevõtt võib toetada andekate õpilaste arengut (Gallagher *et al.*, 2011; Noor, 2023).

Tasemerühmade rakendamine aitab vähendada ka õpetajate ajasurvet nii materjali ettevalmistamisega kui ka selle läbi töötamisega (Jerrim *et al.*, 2025; Taylor *et al.*, 2017).

Metoodika

Valim

- 12 õpetajat
- Mugavusvalim

Andmete kogumine

- Poolstruktureeritud intervjuu
- Grupiintervjuu + individuaalsed intervjuud

Andmete analüüs

- Kvalitatiivne induktiivne sisuanalüüs
- Kaaskodeerimine
- Korduvkodeerimine

Arutelu

• Tasemerühmade rakendamine lihtsustab matemaatikaõpetajate tööd: on võimalik kohandada tempot ja ülesandeid vastavalt õpilaste võimetele. Samas õpetajad ei tunne, et materjalide koostamisele kuluks vähem aega.

• Madalamad rühmad vajavad rohkem kinnitust, motiveerimist ja juhendamist, võrreldes iseseisvamate tugevamate rühmadega.

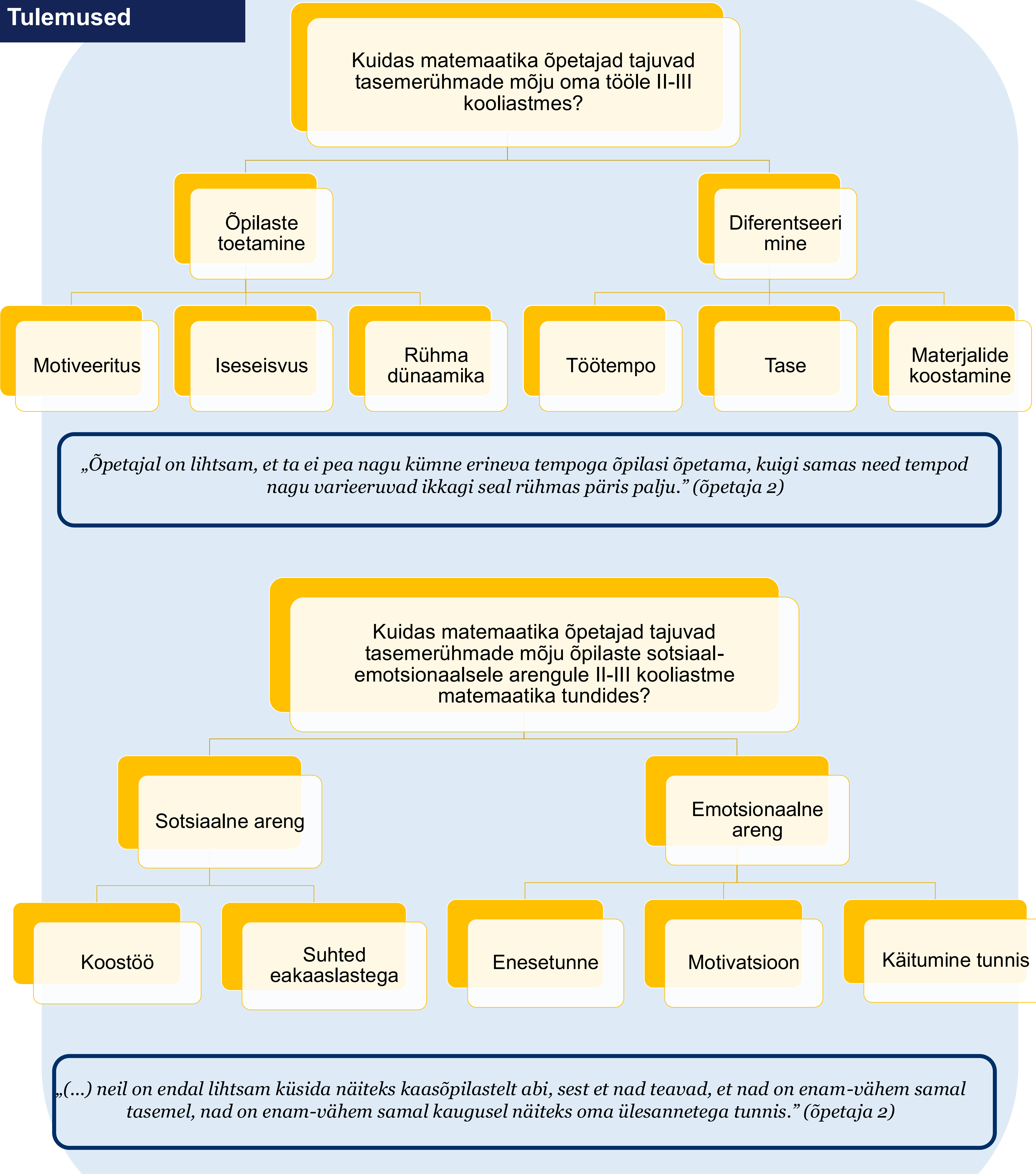
• Tasemerühmad toetavad õpilaste sotsiaal-emotsionaalset arengut, pakkudes ühtlasema tasemega rühmades turvalisemat keskkonda (väheneb negatiivne võrdlus kaasõpilastega, potentsiaal laiendada õpilaste suhtlusvõrgustikku).

• Tugevates rühmades jagavad õpilased õpieesmärke ja on motiveeritumad õppima. Madalamates rühmades võib esineda sildistamist, motivatsioonilangust ja käitumiskrasi.

Töö praktiline väärtus

Õpetajate vaadete uurimine aitab mõista tasemerühmade süsteemi rakenduslikku poolt.

Tulemused

Täismahus bakalaureuse- tööga saate tutvuda siin:

Kasutatud kirjandus

Gallagher, S., Smith, S. R., & Merrotsy, P. (2011). Teachers' Perceptions of the Socioemotional Development of Intellectually Gifted Primary Aged Students and Their Attitudes Towards Ability Grouping and Acceleration. *Gifted and Talented International*, 26(1–2), 11–24. <https://doi.org/10.1080/15332276.2011.11673585>

Jerrim, J., Lopez-Agudo, L. A., & David Marcenaro-Gutierrez, O. (2025). Does within-school between-class ability grouping harm the educational outcomes of socio-economically disadvantaged children? International evidence. *European Sociological Review*, 41(5), 722–736. <https://doi.org/10.1093/esr/jcae050>

Kenny, D. A., Archambault, F. X., & Hallmark, B. W. (1995). *The Effects of Group Composition on Gifted and Non-Gifted Elementary Students in Cooperative Learning Groups*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED402702.pdf>

Lapse õiguste konventsioon (1991). *Riigi Teataja II* 26.09.1991. <https://www.rigiteataja.ee/akt/24016>

McGillicuddy, D., & Devine, D. (2020). 'You feel ashamed that you are not in the higher group' – Children's psychosocial response to ability grouping in primary school. *British Educational Research Journal*, 46(3), 553–573. <https://doi.org/10.1002/berj.3595>

Noor, B. (2024). *Perceptions of multiple stakeholders on the effectiveness of ability grouping of gifted and talented* [masters thesis, University of Wollongong]. <https://hdl.handle.net/10779/uow.27669219>

Orujärv, R. (2025). Tasemerühmade rakendamine, moodustamise põhimõtted III kooliastme matemaatikaõppes ja õpilaste arvamused tasemerühmades õppimise kogemusest Tartu linna ja maakonna näitel. *Koolimatemaatika LI*. 52–60. Vali Press.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (2010). *Riigi Teataja I* 2010. <https://www.rigiteataja.ee/akt/131122015015>

Wang, H., King, R. B., & McInerney, D. M. (2023). Ability grouping and student performance: A longitudinal investigation of teacher support as a mediator and moderator. *Research Papers in Education*, 38(2), 121–142. <https://doi.org/10.1080/02671522.2021.1961293>